

III. évfolyam | 10. szám | 2021. 03. 11–17.

550 Ft | Éves előfizetőknek: 438 Ft
2,99 EUR | 11 RON | 279 DIN

mandiner



**EGY
KORSZAK
VÉGE**

A néppárti szakítás
hátteréről,
Helmut Kohl örökségéről,
egy új európai jobboldal
születéséről

**EGY ÚJ
KEZDETE**

www.mandiner.hu



9 772676 929008 210

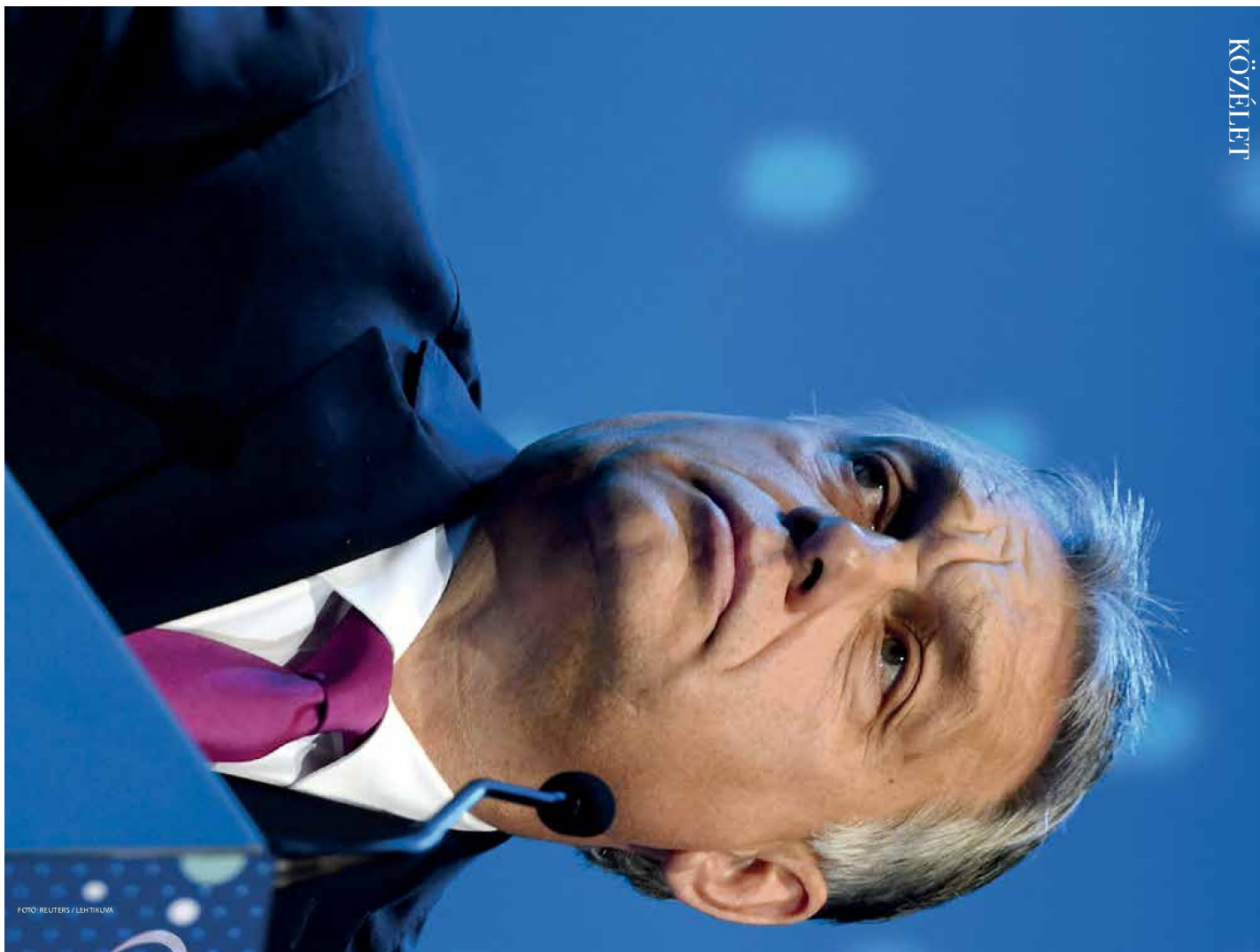


FOTO: REUTERS / LEHTIKUVA

Válófélben

| KACSOH DÁNIEL, SZALAI LAURA |

Új európai jobboldali platform alakulhat – erősítette meg lapunknak több kormányközeli forrás. A Fidesz kilépése hosszú távon tovább erodálhatja az egyre inkább balra sodródó Európai Néppártot. Utánajártunk a részleteknek.



KÖZÉLET



Orbán Viktor miniszterelnök Mikuláš Dzurinda szlovák kormányfővel és Helmut Kohllal, a CDU korábbi elnökével az Európai Néppárt berlini kongresszusán 2001 januárjában



Magyarország nagy barátja, Wilfried Martens, az EPP korábbi elnöke és Orbán Viktor Brüsszelben 2007-ben

Végéhez közeledik a Fidesz és az Európai Néppárt több mint húszéves kapcsolata: múlt héten a magyar kormánypart kilépett az EPP európai parlamenti képviselőcsoportjából, miután a néppárti frakció elfogadta alapszabályának módosítását, amelynek értelmében már nemcsak egyes képviselőket, hanem csoportjaikat is ki lehet zárni, illetve fel lehet függeszteni. Változás, hogy amennyiben a pártcsalád már kizárta vagy felfüggesztette az érintett pártot, a képviselők csoportjával szembeni lépéshez elegendő az egyszerű többséget igénylő frakciódöntés – ez az a kritikus pont, ami miatt nehéz nem úgy értelmezni a döntést, hogy a Fideszre lett szabva. A Fidesz tagsága ugyanis éppen fel van függesztve. A szavazók több mint 84 százaléka a változtatás mellett döntött. Milyen folyamat vezetett a szakításhoz? Távozik-e a Fidesz a pártcsaládból is? Mi vár az európai jobboldalra? A Mandiner politikusok és elemzők segítségével tárta fel a néppártügy hátterét.

A NÉPPÁRTI ARANYKOR

Európa, ahogy Közép-Európa jövője is, a munka, a család és a nagyobb közösség, a nemzet pilléreire nyugszik, a nemzet erejét a család összetartása adja – hangsúlyozta Orbán Viktor miniszterelnök az Európai Néppárt 2001 januárjában tartott kongresszusán. A Fidesz nem sokkal korábban, az előző év novemberében lépett be az Európai Parlament legnagyobb,

akkor 233 fős frakcióját adó pártszövetségbe, hátrahagyva a Liberális Internacionálét s benne többek között a maffia-kormányzó SZDSZ-t.

A berlini kongresszuson tagként először vehetett részt a kormánypart delegációja. A Magyar Nemzet beszámolója szerint az 1978-ban alakult EPP tanácskozását Angela Merkel, a német Kereszténydemokrata Unió elnöke nyitotta meg, s beszédet mondott Wilfried Martens, a pártcsalád vezetője is. Orbán Viktor Helmut Kohl volt német kancellár mellett ülhetett a kongresszuson, akinek a hívására a Fidesz megérkezett az EPP-be. 2004-ben, hazánk uniós csatlakozását és az első magyarországi európai parlamenti választást követően bekerültek a frakcióba a fideszes képviselők, ám Orbán már előzőleg, 2002-ben elfoglalhatta az Európai Néppárt alelnöki székét.

A gyakran elhangzó 2001-es orbáni mondatokat akkoriban elismerés övezte a pártcsaládban, ami a mai viszonyokat tekintve arra utal, hogy a Fidesz értékrendje bizonyosan kevesebbet változott, mint a néppárté. Minapi, Manfred Weber frakcióvezetőnek írt levelében éppen erre az időszakra utalt a kormányfő. Mint írta, az Európai Néppárt huzamosabb ideje vezetői és politikai válsággal küzd, hozzátéve: „mi azt javasoljuk, hogy térjünk vissza a martenszi örökséghez”. Wilfried Martens ugyanis sikerrel egyesítette a jobbközép és a jobboldal különböző gyökerű és földrajzi hátterű pártjait.

„Az Európai Néppárt huzamosabb ideje vezetői és politikai válsággal küzd”



Joseph Daul, az Európai Néppárt elnöke kampányol a Fidesz–KDNP nagygyűlésén a Hősök terén 2014. március 29-én

Szövetséget kötött a hagyományos, kontinentális kereszténydemokraták és az északi konzervatívok között, offenzív bővítési politikájával bevonta a volt kommunista országok keresztény, jobboldali, nemzeti irányultságú pártjait az EPP-be – sorolta a Fidesz elnöke.

Valóban: alighanem a martensi időszak volt a pártcsalád aranykora. 2004-ben a 732 fős EP-ben 282 helyet szereztek a hozzá tartozó pártok, 2009-ben a már 736 fős testületben 265-öt, 2014-ben a 751-ből már csak 221-et. A 2019-ben alakult, a britek távozásával 704 fősre csökkent parlamentben mindössze 187 képviselőt adott az EPP – a Fidesszel együtt. S ki tudja, folytatódik-e a tendencia.

A legnagyobb, ám az utóbbi évtizedben egyre zsugorodó pártcsaládot huszonhárom éven át vezette a 2013-ban elhunyt Martens, ahogy a magyar kormányfő mondta róla: „Magyarország nagy barátja”. Belga miniszterelnökként már a rendszerváltozáskor fontosnak tartotta hazánkat, egy alkalommal felidézte, hogy szalámit evett Antall Józseffel és Helmut Kohllal, amikor Budapesten járt a kereszténydemokraták kongresszusán. Azt is mindvégig egyértelműsítette: Orbán Viktort támogatja a választási küzdelmekben, több fideszes rendezvényen is felszólt.

Aztán következett a kétharmados győzelem, majd az új alaptörvény és a médiatörvény körüli nemzetközi kritika-özön. Wilfried Martens ezekben a vitákban is kiállt a magyar kormány mellett. Alelnökével, későbbi pártelnöki utódjával, Joseph Daullal közösen jegyzett közleményükben aláhúzták: az új magyar alkotmány tartalmazza az uniós alapjogi

charta előírásait. Daul 2014-ben, már elnökként ugyancsak kampányolt a Fidesz győzelméért. Pedig a nyomás igencsak nagy volt az EP baloldali és liberális oldaláról az EPP vezetésére, hogy rendszabályozza meg a renitensnek bélyegzett tagpártot. Ez csak erősödött az egyes néppártiak által is megszavazott 2013-as Tavares-jelentéssel, majd következett a 2015-ös bevándorlási hullám.

FOLYAMATOS SODRÓDÁS BALRA

Érdeemes megjegyezni, hogy bizonyos, főleg skandináv jobboldali tagpártok középre húzódása már korábban elkezdődött. Mint arra kormányzati forrásunk rámutat: az, hogy az európai jobboldali formációk közt domináns szerepet betöltő német kereszténydemokrata pártok ugyanebbe az irányba indultak el – pláne, hogy Franciaországban a republikánusok teret veszítettek –, már a migrációs válságot megelőző egy-két évben elkezdődött. Akkoriban vetődött fel az egyre tisztábban baloldali politikát képviselő zöldekkel való együttműködés lehetősége.

A 2010-es évek elején-közepén ezek az erők realizálták, hogy az új korszallem baloldali, ebből pedig arra jutottak, hogy pozíciójuk megőrzése érdekében a jobboldali pártoknak balra kell tolniuk. „Ez a helyzetértékelés azóta csak felerősödött Európában, és a jobboldali erők úgy próbálják megelőzni a centrumot, hogy egyre inkább baloldali politikát folytatnak. A Fidesz azonban másképp látja: szerinte a korszallem pont hogy jobbra tolik, Közép-Európában is ez a jellemző” – mutat rá forrásunk.

KÖZÉLET



JÖHET AZ ELVÁLÁS

„Két éve, amikor felfüggesztettük a Fidesz EPP-tagságát, úgy fogalmaztam, hogy szétköltöztünk, de még nem váltunk el. Már akkor is nyilvánvaló volt, hogy több az, ami elválaszt bennünket, mint ami összeköt” – válaszolja a mostanra kialakult helyzetet lapunknak Novák Katalin, a Fidesz külügyekért felelős alelnöke. Úgy véli, az Európai Néppárt céljává vált, hogy nyisson a baloldal felé, aminek az a garanciája, ha nem képviseli többé a demokratikus jobboldal értékeit, hátat fordít olyan alapvető értékeknek, mint a nemzetállami szuverenitás, a biztonság, a keresztény kultúra, a hagyományos családok.

„Ez az elfordulás megnehezítette az együttműködésünket, hiszen a Fidesz továbbra is határozott maradt ezekben a kérdésekben. A kapcsolat romlásához ez az értékrendbeli eltolódás vezetett elsősorban, és nem segített az sem, hogy a magukat liberálisnak nevező, elsősorban észak-európai tagpártok nem bírták elviselni, hogy nem egyformán látjuk a világot, és elkezdtek nyíltan támadni Magyarországot, amihez az EPP új vezetőiben, Donald Tuskban és Manfred Weberben partnerre leltek. A történet tehát nem tegnap kezdődött, és mára az is kiderült, a szétköltözés nem segített abban, hogy visszataláljunk egymáshoz. Most tehát válunk” – fogalmaz Novák, hozzátéve, bízik benne, hogy kulturált válás lesz, szavai szerint a Fideszen nem fog múlni.

A körülmények ellenére fontosnak tartja hangsúlyozni: a tagság az örökségük, ráadásul vannak tagpártok szép számmal, amelyek saját országukban kiállnak a jobboldali demokratikus értékek mellett, akár kormányon, akár ellenzékben dolgoznak. Mint mondja, a velük való szakítás fájdalmas.

„Amiben ma már leginkább eltér a Fidesz és az Európai Néppárt, az az ambíció, a jövőkép, a motiváció. Mi nem megalkudni akarunk, nem megúszni akarjuk valahogy a jelent, a jövőt, még csak nem is pusztán átélni, de alakítani is. Hiszünk abban, hogy a választók azért szavaztak nekünk bizalmat, hogy hallassuk a hangunkat, amely valójában az ő hangjuk, s hogy képviseljük a magyar emberek érdekeit, álljunk ki értük akkor is, amikor ez nehéz vagy látszólag népszerűtlen” – sorolja.

Novák Katalin leszögezi: nem azért léptek ki a frakcióból, hogy ezzel lavinát indítsanak el, de szerinte téved, aki azt hiszi, hogy a néppárt nem fog meggyengülni a Fidesz elvesztése után. „Mi adtuk a frakció legerősebb pártját, hiszen arányosan a legtöbb szavazatot a Fidesz kapta az EP-választáson. Sokak számára ráadásul kényelmes volt, hogy mi kimondtuk helyettük is azt, amit nehéz volt kimondani, képviselőink bátran küzdenek Brüsszelben és Strasbourgban. Közben a választók sok európai országban figyelik elégedetlenséggel a pártok határozatlanságát, döntésképtelenségét, nemzeti érdekektől való elfordulását, és olvassák közben a magyar miniszterelnök határozott kiállását, ami minimum elgondolkodtatja őket. Így a magyarokkal való szakítást ovációval fogadja ugyan a nemzetközi média, testvérpártjaink szavazói között azonban vegyes érzelmeket ébreszt” – mutat rá.

NINCS MÉG DÖNTÉS A JÖVŐRŐL

A pártcsaládból való távozás ténye, illetve menetrendje még a jövő kérdése, a Fidesz elnöksége és választmánya dönt majd. Kétségtelen, a frakcióval való szakítás volt az első fontos lépés – mondja lapunk érdeklődésére Schaller-Baross Ernő, a kormánypárt EP-képviselője. Hangsúlyozza, hogy önszántukból hagyták el a frakciót. Emlékeztet: az eredeti cél az volt, hogy az EPP egyben maradjon, úgy, hogy a konzervatív-kereszténydemokrata szárny is megjeleníthesse arculatát, érvényesíthesse politikai krédóját. Ő is úgy látja,

FOTO: KÉRESZ DÖNÁT

A SZAKÍTÁS FOLYAMATA

2014

június: David Cameron brit miniszterelnökkel közösen Orbán Viktor kiáll a néppárti Jean-Claude Juncker EP-elnöki kinevezésével szemben

2015

október: „A migráció kérdése fogja meghatározni politikai családunk jövőjét” – mondja a magyar miniszterelnök az EPP kongresszusán

2017



április: Az Európai Bizottság mellett a néppárti vezetés is élesen bírálja a lex CEU-t

2018

április: Frank Engel luxemburgi képviselő: A Fidesz lépjen ki a néppártból!



május: Juncker Marx-ünnepségen mond beszédet



„Soha nem a CDU volt a Fidesz ellehetetlenítésének motorja a néppártban vagy az európai parlamenti munkában. Az együttműködést tehát folytatni kell”

hogy az Európai Néppárt sosem volt koherens pártcsalád, ám még tizenöt éve, Wilfried Martens idején is mélyen gyökereztek benne a konzervatív értékek. „Mostanra ezek szinte kivesztek, és egyes tagpártok a liberális világnézűtüket próbálják ráerőszakolni másokra, immár a vezetés segítségével. A néppárt liberális önszalámitásba kezdett, hogy mindenáron megfeleljen a baloldali pártoknak és médiatűlsúlynak, szövetségeket is csak ebbe az irányba kíván építeni” – fogalmaz.

A Fidesz európai politikán belüli jövőjével kapcsolatban többféle forgatókönyv van, ahogy a néppárti tagságról, úgy a továbbiakról is később születik majd döntés, a kormánypárt tizenkét EP-képviselője egyelőre függetlenként folytatja a munkáját. Napirenden volt egyfajta frakciószövetségi konstrukció is, aminek lehetőségét Orbán Viktor már tavaly felvetette. Schaller-Baross emlékeztet, hogy e megoldás korábban jól működött a brit konzervatívokkal. A politikus fontosnak tartja hangsúlyozni, hogy a Fidesz nagyon erős

FOTO: REUTERS / JUAN MEDINA

szeptember: Elfogadja az EP a Sargentini-jelentést, indulhat hazánk ellen a hetes cikkely szerinti eljárás. A hamarosan csúcsteljesítő Manfred Weber is igennel szavaz



2019

február: Az EPP elítéli a Sorost és Junckert ábrázoló plakátokat, Merkel is kiáll az Európai Bizottság elnöke mellett



április: Összeül a három bölcstanácsa, amely a Fideszt vizsgálja

december: Juncker megerősíti, kezdeményezte a Fidesz kizárását a néppártból

március: Weber feltételeket szab a Fidesz bennmaradásához, ezek egyike a CEU ügyének rendezése, majd Budapestre jön tárgyalni Orbánnal. Hiába. A néppárt 20-ai ülésén a Fidesz önként felfüggeszti tagságát

május: Orbán közli, alkalmatlannak tartja az Európai Bizottság elnöki posztjára az EPP csúcsteljesítőjét, Weber pedig azt mondja, ha a Fidesz szavazataival tudná megszerezni a pozíciót, nem fogadná el

KÖZÉLET

delegáció. „Nyilvánvaló, hogy más pártcsaládok, frakciók örülnének a csatlakozásunknak, ám a Fidesz ezt az erőt függetlenként is meg tudja jeleníteni” – jelenti ki.

SZÓ SINCS AZ UNIÓS KILÉPÉSRŐL



Schaller-Baross Ernő elismeri, hogy a sajtóban napvilágot látott híreknek megfelelően van kapcsolatuk az Európai Konzervatív és Reformisták csoporttal, ez természetes, hiszen hazafias, patrióta és konzervatív pártok alakítják, de nyomatékosítja: egyelőre korai a jövőről beszélni. „Olyan politikai közösségre van szükségünk, ahol elsősorban a magyar, aztán az európai érdekeket érvényesíthetjük” – hívja fel a figyelmet.

A képviselő nevetésesnek tartja a baloldali vádakat a magyar kormány EU-ellenességéről. „Mind a Fidesz szavazótáborában, mind a magyar társadalomban arányaiban sokkal magasabb az uniós elfogadottsága, mint sok nyugat-európai országban. A Fidesz mindig a tagság mellett foglalt állást, és soha nem merült fel, hogy ellene dolgozna – nem úgy, mint a most a baloldallal szövetségre lépő, egykor radikálisan EU-ellenes Jobbik” – mondja. Megjegyzi: attól még, hogy valaki nem a föderalistákkal ül egy csónakban, lehet elkötelezett európai, sőt. Hangsúlyozza azt is, hogy a Fidesz szerint uniós tagságunk nem cél, hanem eszköz a magyar érdek sikerre viteléhez.

Kérdésünkre, hogy a magyar kormánypárt a mostani lépésével elszigetelődhet-e az európai politikában, Schaller-Baross megerősíti: nem tartanak ettől. Ráadásul a néppártnak

röviden megjegyzem

„Borzasztó, hogy a Fidesz távozik a néppárti frakcióból” – mondja a Mandinernek Milan Zver, a Szlovén Demokrata Párt EP-képviselője. A távozáshoz vezető európai néppárti döntést a baloldalinak tett szíveségnek tartja. „A baloldal alatt főleg a liberálisokat és a szocialistákat értem, akik folyamatosan beavatkoznak a belső ügyeinkbe. Az EPP áldozatul esett a megosztásunkra törvényszándékunk. Sokan úgy gondolják, azaz, hogy a Fidesz kikerült, vége a problémának. Ez azonban rövidlátásra vall, az EPP gondjai csak most kezdődnek” – fogalmaz.

„Azzal, hogy a Fidesz bejelentette, az európai jobboldalt akarja felépíteni, végleg elbúcsúzott az Európai Néppárttól és annak kereszténydemokrata értékeitől” – fogalmazott Markus Söder a *Süddeutsche Zeitung*nak. A CSU-elnök szerint a Fidesznek és az EPP-nek külön utakon kell továbbhaladnia, ám leszögezte: mindez nem fogja érinteni a bajor-magyar kapcsolatokat.

talán nagyobb veszteség a távozás, mint fordítva, az EPP-frakció ugyanis így 175 főre csökkent, folytatódik az évek óta tartó erodálódás. „Bizonyos értékalapú ügyekben úgy sem volt meg a jobboldali többség, hogy a néppárttól jobbra lévő erők támogatták az adott döntést. Ha az új felállítás szerint immár független fideszes képviselők döntő kérdésekben nem állnak majd az EPP mellé, végleg elveszíti a lehetőségét arra, hogy megszervezze a többséget.”

Schaller-Baross Ernő kitért arra is, hogy az a módosítás, amelyet most elfogadott az EPP-frakció, s amelyet követően a Fidesz bejelentette a távozását, lényegében házszabályellenes – ráadásul visszamenőleges hatályú. A politikus megjegyzi: érdekes módon ezt az európai sajtó nem tartja problémásnak; ebből az következik, hogy immár nem lehetnek különböző politikai vélemények, egyetlen narratíva létezik.

„Pedig a Fidesz képviselői mögött kétféle millió szavazó felhatalmazása áll, ők a magyar kormánypárt által képviselt világkép érvényesülését várnák el az uniós döntéshozatalban” – fogalmaz. Ezzel szemben az EPP részéről most az látszik, hogy a tőle balra lévők, legyenek akár zöldek, kommunisták vagy liberálisok, valójában velük egyező vonalon mozognak, a jobbszárnyon lévők, a konzervatívokat pedig Európa-ellenesnek nyilvánítják. „Ehhez a hazugsághoz a Fidesz hosszú távon amúgy sem adhatja a nevét, az EPP jobboldali pártjainak pedig el kellene gondolkodniuk azon, milyen képet szeretnének magukról alkotni. Kétség ne legyen: a magyarokkal kezdtek, s hamarosan következhetnek

FOTO: MANDINER-ARCHIV

2019

június: Eldől, Weber nem lesz bizottsági elnök, helyette Ursula von der Leyen kerül a posztra



október: Orbán ismét találkozik az EPP bölcseivel, Donald Tusk lesz a pártszövetség elnöke

2020

január: Részből néppárti szavazatokkal az EP állásfoglalást fogad el a hetes cikkely szerinti eljárás sürgetése érdekében. Novák Katalin szerint ez a fejlemény „súlyos érv lesz amellet, hogy új szövetségeket keressünk”

június: Dolgavégezetlenül oszlik fel a bölcsek tanácsa

2021

március: A vitatott alapszabály-módosítás után a Fidesz kilép a néppárti frakcióból



FOTÓK: MTI / EPA / ANTONIO BAT. MTI / EP / FRED MARVAUX, AFP / PATRIK STOLLARZ, MTI / EPA / PATRICK SEGER, TWITTER / DONALD TUSK, MTI / EPA / POOL / JOHANNA GERON, MTI / EPA / PATRICK SEGER, MTI / MINISZTERELNÖKI SAJTOIRODA / BENKŐ VIVIAN

„Weber a fideszes szavazatokkal nem akart az Európai Bizottság elnöke lenni”



EGY SÉRTETT BAJOR BRÜSSZELBEN

Manfred Weber megint a kedvenc, „hídépítő” szerepében akart tetszelegni – így kommentálta a Der Spiegel az Európai Néppárt frakcióvezetőjének eljárását a Fidesz távozásával kapcsolatban. Valóban: az EPP frakcióvezetője igyekszik magát örökös kompromisszumkeresőként láttatni, ennek jegyében nem állnak távol tőle a hangzatos közhelyek sem. „Az otthon erő. Az otthon irányító. Az otthon az identitás egy darabja” – hirdeti honlapján a bajor politikus, a számos hasonló lózungot felsorakoztató felületen azonban nem találjuk nyomát annak, hogy ez a kitétel hogyan viszonyul a brexit kapcsán tett közelmúltbeli megnyilvánulásához. A politikus ugyanis egy interjúban azt találta üzeni tavaly decemberben Boris Johnson brit miniszterelnöknek, hogy a „mai világban nincs nemzeti szuverenitás, még Európa nagy országai számára sem: globalizált világban élünk”. Honnan is indult e kereszténydemokrata életút? Az 1972-ben Niederrathkufenben született Manfred Weber a klasszikus karrierpolitikus archetípusa, azzal a megjegyzéssel, hogy soha nem töltött be jelentős állami tisztséget. Már tizenhat évesen aktív volt a bajor Fiatal Unióban, a CDU–CSU ifjúsági szervezetében, majd 2002-ben bekerült a bajor tartományi parlamentbe, ahol két évet töltött el, a CSU-ban pedig az alsó-bajorországi elnökségig vitte. 2004 óta az Európai Parlament tagja, 2014 óta vezeti az Európai Néppárt egyre apadó létszámú képviselőcsoportját.

„A néppárton belül kampány zajlik. Mi a bajor Manfred Weber jelöltségét támogatjuk. Alexander Stubb a néppárt liberális szárnyának jelöltje, aki Soros Györggyel személyesen nagyon jó kapcsolatot ápol” – tette egyértelművé álláspontját a Fidesz 2018 novemberében az EPP csúcsteljesítmény versenyekor, amelyet végül Weber nyert meg. A győztes néhány hétre rá „hálája jelöl” megszavazta a Sargentini-jelentést – habár érdemes megjegyezni, hogy 2013-ban az azonos érvkészletet használó Tavares-jelentés ellen voksolt. A Sargentini-jelentés megszavazásával hozzájárult a hetes cikkely szerinti eljárás Magyarország elleni megindításához, ám – bár felerősödtek az erre vonatkozó törekvések – a Fidesz pártcsaládból való kizárását még ellenezte. De nem sokáig: 2019 márciusában már támogatta volna a liberálisabb nyugati tagpartok elképzelését, s az EP-választás közeledtével egyre hangosabban bírálta a Fideszt, és hangoztatta a feltételeket, amelyek teljesítését várta a tagságerért cserébe. Ezek után aligha volt meglepetés, hogy Orbán Viktor májusban közölte: már nem támogatják Weber csúcsteljesítményét, a bajor politikus pedig azzal vágott vissza, hogy fideszes szavazatokkal nem is akar az Európai Bizottság elnöke lenni. Nem is lett. Tavaly decemberben Orbán Viktor a német *Welt am Sonntag*nak így idézte fel a történeteket: „Manfred Weber megsértette a magyar népet. Bennünket okol, amiért nem teljesültek az Európai Bizottság elnöki székét megcélzó ambíciói. Ez igaz, de még ha emberileg érthető is, nem helyes, hogy egy európai pártcsalád vezetőjének tisztánlátását így eltorzítsa a személyes indulat, sőt gyűlölet.”

a szlovének és az olaszok, aztán ki tudja, hol lesz a vége” – jelenti ki Schaller-Baross.

Szerinte bizonyosan akad még olyan párt a frakcióban, amely szintén felvállalja a hagyományos családmódellet és a konzervatív értékeket, s a kereszténydemokráciát szeretné képviselni, ezek egyre inkább azt fogják látni, hogy szűkülnek a lehetőségeik a néppárton belül. „Szükség lehet valamilyen összefogásra a jobboldalon az Európai Parlamentben, bízom benne, hogy lesz is” – fogalmaz. Azt elismeri a képviselő, hogy egy nagy EP-frakció infrastruktúrája és szervezettsége erős szakmai háttérrel tudott biztosítani.

Annak kapcsán, hogy az új helyzet hogyan befolyásolhatja a Fidesz és a CDU viszonyát, Schaller-Baross Ernő

optimista, hiszen a Fidesz és EP-delegációjának vezetése minden alkalommal megerősítette: „Nekünk egyetlen politikai partnerünk van Németországban, az pedig a CDU–CSU, és a visszajelzések alapján ez kölcsönös.” A CDU–CSU vezető tisztségviselőivel folyamatos a párbeszéd. „Soha nem a CDU volt a Fidesz ellehetetlenítésének motorja az Európai Néppárton vagy az európai parlamenti munkában. Az együttműködést tehát folytatni kell” – hangsúlyozza a képviselő, megjegyezve, a minap a CSU Bundestag-beli parlamenti frakcióvezetője, Alexander Dobrindt is nehezményezte az EPP-frakció eljárását, szerinte igenis szüksége van konzervatív véleményekre a néppártnak, a CDU–CSU-nak is.

KÖZÉLET

**SOROS-KAPCSOLÁSOK
A NÉPPÁRTBAN**

A Fidesz és az Európai Néppárt egy része közötti viszony elmérgesedésében jelentős szerep jutott Soros Györgynek. Nem csak azért, mert a filantrópként is tevékenykedő milliárdos előszeretettel találkozgatott Brüsszelben mások mellett Jean-Claude Juncker bizottsági elnökkel, akinek megválasztását Orbán Viktor nem támogatta 2014-ben. És nem is csak azért, mert a Soros–Juncker-plakátok miatt borult a bili látványosan 2019-ben. Azért is jut nagy szerep Sorosnak, mert a fideszes tagság felfüggesztéséről szóló, 2019. március 20-ai ülést megelőzően Manfred Weber frakcióvezető – bár három feltételt fogalmazott meg – lényegében a CEU ügyéhez kötötte a Fidesz bennmaradását a néppártban. Hogy a Soros által alapított és pénzelt egyetem melletti elköteleződésének nyomatékot adjon, amikor Budapestre érkezett a dolgokat átbeszélni Orbán Viktorral, első útja tüntetőleg az intézmény kampuszára vezetett. Majd a Soros-kampány ellen Benjamin Netanjahu izraeli miniszterelnök jelenlétében is szót emelő Mazsihisz-elnökkel, Heisler Andrással is külön egyeztetett, sőt sajtótájékoztatóját a kormányval egyéb ügyekben is tengelyt akasztó zsidó hitközségi vezetővel közösen tartotta meg. Weber CEU iránti személyes elköteleződését jelzi az is, hogy felajánlotta, Bajorország beszáll az egyetem finanszírozásába.

Az EPP a külföldről pénzelt civil szervezetek álláthatóságát célzó törvény ellen is szót emelt, 2019-ben pedig – egy alkalommal bizonyosan – közös konferenciát szervezett az Open Society Policy Institute nevű, szintén Soroshoz köthető ngó-val. Orbán Viktor egyébként tavaly januárban egy szokásos rádióinterjújában azt mondta, hogy az EPP Soros miatt, az ő érdekében árulta el a Fideszt. Évekkel ezelőtt a DC Leaks portál közzétette az Open Society Foundations feljegyzését, amely szerint az Európai Parlament 751 tagjából 226-nál bír valamilyen befolyással a nemzetközi szervezet, s közülük 36-an az Európai Néppárt frakcióját erősítették. Köztük van a luxemburgi Frank Engel, aki szintén a CEU híve, és számos alkalommal szólalt fel a Fidesz kizárása érdekében. Ugyancsak szerepel a kiszivárgott listán a román Monica Macovei neve, aki CEU-s exdiákként megszavazta a számos tárgyi tévedést tartalmazó Sargentini-jelentést.

„Soros György előszeretettel találkozgatott Brüsszelben Jean-Claude Juncker bizottsági elnökkel”

**AKÁR ÚJ FRAKCIÓ
IS ALAKULHAT**

Kormányzati forrásunk szerint fontos körülmény, hogy a németeknél hatalmi vákuum alakult ki, amit a „bosszúszomjas brüsszeli vezetőség” most kihasznál. Ennek lényege, hogy Berlinben a frissen megválasztott CDU-elnök, Armin Laschet még új szereplő, nem látszik, Markus Söder CSU-vezér erős, Merkel viszont már gyenge.

Fontos választások következnek Németországban, az ottani médiánál pedig jó pontot jelent, ha „kirakják a Fideszt”. Ettől függetlenül a valódi kérdés nem az, hogy végül kilép-e a kormánypárt az EPP-ből, hanem hogy a mostani lépéssel végre el tud-e indulni egy átrendeződés az európai jobboldalon belül.

Forrásunk szerint párbeszédnek kell kezdődnie a komolyan vehető politikai szereplőkkel arról, hogy mik az együttműködéshez szükséges közös pontok. Nyilvánvalóan az olaszok és a lengyelek lesznek még fontos szereplői ennek a folyamatnak, akik most különböző frakciókban vannak.

Informátorunk összességében úgy látja, a cél az, hogy „jöjjön létre a menthetetlenül balra csúszó EPP-től

jobbra egy hiteles, egységes politikai tábor”. Úgy tudjuk, jelen állás szerint kisebb esély van arra, hogy a Fidesz csatlakozik az Európai Konzervatívok és Reformisták frakciójához, a legvalószínűbb forgatókönyv az, hogy évig független marad, s közben egy új, közös platform kialakításán dolgozik. Ez lehet akár egy új frakció is – veti fel forrásunk, hozzátéve: kapkodásra semmi szükség. Az EP-ciklus félidejében kerül majd sor egyébként a pozíciók újraosztására, ez is alkalom lehet „némi mozgolódásra”. A *VoteWatch Europe* nevű portál is ezt az időpontot jelöli meg elemzésében annak kapcsán, hogy tovább csökkenhet a különbség az EPP és riválisai, az akár új pártokat is igazolni képes szocdemek és a liberálisok között, még közelebb hozva egymáshoz e három szereplőt. Mindez geopolitikai átrendeződéssel is járhat, növekedhet a nyugati és az „új Európa” közötti ellentét.

Bár a CDU-val kormányzati forrásunk is kvázi lehetetlennek tartja a jelentősebb összekülönbözést, a bajor CSU-val más a helyzet. Horst Seehofer volt bajor miniszterelnök nem tudta szavazatokra váltani, hogy „ők a né-



met Fidesz”, hiába támadta a bevándorlást, s fogadta látványosan Orbán Viktort, végül elment Berlinbe belügyminiszternek. Utódja, a napokban a Fidesszel szemben fellépő Markus Söder szakított a korábbi politikával, és azt mondta: nem az Alternatíva Németországért szavazóit és a jobboldaliakat kell visszaszerelni, hanem a CDU – és az Európai Néppárt – stratégiájához hasonlóan középről érdemes szavazókat elhódítani. Így hirtelen a magyar kormányfő már más színben tűnt fel. A háttérben azonban továbbra is kiváló a kapcsolatok, a tagság pedig egyáltalán nem tapsol ennek a fordulatnak – tudjuk meg.

„A néppártban mindenki szomorú a Fidesz döntése miatt. Lehet, hogy az északiak átmenetileg örülnek, de rá fognak jönni, hogy ezzel csak folytatódik majd az EPP-előny erodálódása” – fogalmaz informátorunk. A Fideszben nem tartják reálisnak, nem is várják el, hogy velük szolidaritást vállalva további tagpártok lépjenek ki. Az viszont borítékolható, hogy lesznek hasonló problémák, folytatódik a jobboldali erők kiszorítása.

FOTO: MÁTRAI DÁVID

A néppárti EP-képviselők száma országonként

Németország	29
Lengyelország	17
Románia	14

Magyarország 12 + 1

Spanyolország 12

Franciaország	8
Görögország	8
Ausztria	7
Bulgária	7
Olaszország	7
Portugália	7
Hollandia	6
Svédország	6
Csehország	5
Belgium	4
Horvátország	4
Írország	4
Litvánia	4
Szlovákia	4
Szlovénia	4
Finnország	3
Ciprus	2
Lettország	2
Luxemburg	2
Málta	2
Dánia	1
Észtország	0



Egyházi körök maradásra biztatták a KDNP-t

| MARÁCZI TAMÁS |

HÖLVÉNYI GYÖRGY, A KERESZTÉNY-DEMOKRATA NÉPPÁRT EP-KÉPVISELŐJE A MANDINERNEK

Miért marad a KDNP az Európai Néppárt frakciójában?

A KDNP-nek mélyek a gyökerei az európai politikában. Több mint három évtizeddel ezelőtt Antall József és Helmut Kohl meghívására lépett be az Európai Néppárt elődjébe, a Kereszténydemokraták Európai Uniójába és az Európai Demokrata Unióba. Ez alapján döntött a KDNP úgy, hogy vállalja a maradását.

Igaz, hogy vatikáni körök is kérték önöket a maradásra?

A KDNP-nek több évtizedes, széles nemzetközi társadalmi kapcsolatai vannak, ebbe természetesen az egyházak képviselői is beletartoznak. Több olyan magas rangú egyházi személyiség volt, aki maradásra biztatta a pártot.

A vallásszabadságért, az üldözött keresztényekért, az európai fejlesztéspolitikáért megkezdett munkát függetlenként vagy esetleg egy új pártszövetség részeként nem tudta volna ellátni?

Függetlenként semmiképp. Az EPP-é az egyetlen olyan európai parlamenti frakció, amelyben a vállalkozói párbeszéd erősítésére – sok évvel ezelőtt – külön munkacsoportot hoztak létre, ennek jelenleg a társelnöke vagyok. Ez a feladat kiemelten fontos – nem a személyem, hanem az ügy miatt –, így ameddig ezt a munkát a jelenlegi keretek között lehet, addig kell is végezni. Ugyanezt lehet elmondani az európai szintű, újszerű fejlesztéspolitikai munkámmal kapcsolatban is. A helyben segítség kultúrájának hiánya az európai szintű külpolitika egyik legnagyobb adóssága. Az előbbiekről végezhető munka személyesen is nagyon fontos érv volt számomra a frakcióban való maradás mellett. »



Donald Tusk, az EPP elnöke és Manfred Weber frakcióvezető

ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS A TANÁCSBAN

A globalisták és a patrioták közötti törésvonal az EPP-n belül is végigfut – egyszerűsíti le a konfliktust Kiszelly Zoltán, a Századvég Politikai Elemzések Központjának igazgatója. Kifejti: a viszony drasztikus elmérgesedése az előző EP-választás körüli időszakhoz köthető, egész konkrétan azokhoz a plakátokhoz, amelyeken együtt szerepelt Jean-Claude Juncker néppárti európai bizottsági elnök és Soros György. A közvetlen kiváltó ok Deutsch Tamás fideszes EP-képviselő nyilatkozata lehetett arról, hogy Manfred Weberék eljárása a Gestapóra emlékezteti, majd jött a sértődés és a bocsánatkérés, ám ez csak hab volt a tortán, a kérdés már eldőlt.

Kiszelly szerint a finn, holland és egyéb nyugati, hatvannyolcas tagpártok részesei a Brüsszelben alapvetően meghatározó globalista elitnek, a hozzájuk közel álló erők pedig meggyengültek az EPP-n belül, részben a protestpártok előretörése miatt. Az elemző úgy látja, az Európai Néppárt régóta már csupán hatalomtechnikai formáció, és egyre inkább veszít a súlyából.

Ami a lehetséges folytatást illeti: ahol becsukódik egy ajtó, ott kinyílik egy másik. Kiszelly szerint a kormány európai érdekérvényesítése az utóbbi években már nem az Európai Parlamenten, hanem az Európai Tanácsban keresztül valósult meg, nem is akárhogyan.

Az európai és a világsajtó Ursula von der Leyen bizottsági elnökké választásánál, a hétéves költségvetés és a Next Generation EU gazdaságélénkítő csomag tárgyalásainál vagy

BORIS KÁLNOKY, A MATHIAS CORVINUS COLLEGIUM MÉDIA ISKOLÁJÁNAK VEZETŐJE



Közös érdek és kölcsönös bizalom – erre épül minden hosszú távú politikai együttműködés. Nem volt ez másként a Fidesz és a CDU–CSU relációjában sem, most azonban a pártszövetség részéről megtört a bizalom. A német konzervatív uniópártoknak a közelgő szövetségi választási küzdelemre készülve fontosabbá vált, hogy megfeleljenek a potenciális koalíciós partner Zöldeknek annál, hogy a magyar kereszténydemokratákat védelmezzék. Megszavazták az alapszabály-módosítást, amely távozásra kényszerítette a Fideszt az EPP-frakcióból, a magyar kormánypart inkább önként távozott. Ezt követően a szövetség jelezte, hogy Magyarországot természetesen a néppártban akarják tudni – ami nyilvánvalóan álszentség. Az azonos érdekek megmaradtak, ám a közös munka a jövőben minden bizonnyal távolságtartóbb és érdekorientáltabb lesz: ha valamit megteszel nekem, cserébe én is neked.

A Fidesz szabaddá vált, hogy a saját útját járja. Orbán Viktor miniszterelnök új, demokratikus jobboldal felépítéséről beszélt a napokban, amire most rendelkezésre áll a mozgáster. Az újrakezdés lehetőségét, de egyúttal kockázatot is rejt. A Fidesz a mozgatórugója lehet egy új konzervatív pártszövetségnek, ám odáig aknamezőn keresztül vezet az út. Az együttműködést a Marine Le Pen vezette, szélsőjobboldali Nemzeti Tömörüléssel biztosan nem nézné jó szemmel Emmanuel Macron francia elnök, ahogyan a Fidesz hívséges szövetségesei, a francia republikánusok sem. Na és az Alternatíva Németországgé? Az esetleges közeledést a német–magyar kapcsolatok bánnak. Ha pedig az Osztrák Szabadságpárttal kerülne szorosabb kapcsolatba a magyar kormánypart, a Béccsel való viszony hidegülné el.

A megoldást a lengyelek, esetleg az olaszok, a spanyolok jelenthetik, és még néhányan. Esetükben olyan politikai erőkről van szó, amelyek az egyre baloldaliabb, liberálisabb EPP számára túlságosan konzervatívok, ám az együttműködést még elképzelhetőnek tartja velük. Így tudná a Fidesz a maximumra járítani a befolyását az EU-ban.

Ez mind pártpolitika. Stratégiai szempontból az EPP-ből való távozás nem tud ártani Magyarországnak. Az ország sorsa nem a pártokkal való kapcsolatuktól függ, hanem attól, hogy a magyar kabinet milyen viszonyra törekszik más államok kormányaival.

„A Fidesz kilépése geopolitikai átrendeződéssel is járhat, növekedhet a nyugati és az új Európa közötti ellentét”

éppen a jogállamisági mechanizmus kérdésénél is Orbán Viktort tartotta a tárgyalásokra egyik legnagyobb hatással lévő politikusnak. Márpedig ezek a döntések az európai politikára jellemző mozgó, a néppárton átnyúló szövetségekben születtek. Kiszelly Zoltán szerint ez a folyamat az EP további leértékelődését, az állam- és kormányfők tanácsának felértékelődését vetíti előre.

Nem a médiából alakítom ki a véleményem Magyarországról

CHRISTIAN SAGARTZ, AZ OSZTRÁK NÉPPÁRT EP-KÉPVISELŐJE A MANDINERNEK



„A párbeszéd mindig jobb megoldás, mint a kirekesztés. Mélységesen sajnálom a Fidesz kilépését az EPP-frakcióból, ez gyengíti a néppárti képviselőcsoportot, és rossz időszakot hoz ránk” – mondja lapunknak Christian Sagartz. Hozzáteszi: még ha nem értenek is mindenben egyet, egy krízis során azt kell szem előtt tartani, hogy mi az, ami összeköti a szövetségeket,

nem pedig azt, ami elválasztja őket. „Vagyis fontosabb a párbeszéd folytatása és a jó kapcsolat megerősítése” – szögezi le. A politikai rámutat: jelenleg Európa a legnagyobb gazdasági válsággal küzd a második világháború óta, s ahhoz, hogy túlélje ezt az időszakot, minden uniós tagállamnak vállatvetve kellene küzdenie, ez érvényes a néppárti frakcióra is. „Bizom benne, hogy meg tudjuk őrizni az egységet” – teszi hozzá. Hangsúlyozza, hogy Magyarország fontos szövetségese Ausztriának, továbbra is a közös politikai érdekek mentén fognak együtt dolgozni. „A szomszédunkról nem a médiából fogom kialakítani a véleményem, hanem személyes beszélgetésekből tájékozodom” – jelenti ki az Osztrák Néppárt európai parlamenti képviselője.

„Látszólag persze most azok nyertek, akik már régóta próbálták elidegeníteni egymástól a Fideszt és a néppártot, ám a frakcióból való távozással európai szinten is esély nyílik egy olyan politikai keret kialakítására, amely karakteres alternatívát mutat a bevándorláspárti erők politikájával szemben” – magyarázza az elemző.

Ő is úgy véli, hogy itthon az ellenzék majd az unióból való kilépés lehetőségét kommunikálja, ám ez a felvetés logikailag sem stimmel, hiszen eközben arról is beszél az ellenzék, hogy az EU-s pénzek tartják életben a kormányt. Szerinte legfeljebb Orbán Viktor következő európai sikeréig lehet hatása ennek a szövegnek.

Amennyiben nem sikerül az Európai Néppárton belül kompromisszumot találni, úgy a magyar miniszterelnök korábbi nyilatkozatai alapján első útja Varsóba fog vezetni, ahol a lengyel kormányzó Jog és Igazságosság párt vezetőivel egyeztet. A Fidesz elnöke egy korábbi beszédében felvetette egy közép-európai, „régí vágású kereszténydemokrata” európai pártcsalád életre hívását is – mutat rá gyorslemezében a Századvég. ■■

Interjú

A néppárt gondjai csak most kezdődnek – szlovén EP-képviselő a Fidesz távozásáról

Kacsóh Dániel írása a mandiner.hu-n



» Konkrét praktikus előnyökkel jár egy nagy pártcsalád frakciójában lenni az EP-képviselői munkában? Itt több évtizedes hagyományról, építkezésről van szó, amely az Európai Parlament semelyik más frakciójában nincs meg. A vallásszabadságról, a keresztények üldözéséről minden más parlamenti képviselőcsoportban csak egyénileg lehet beszélni, ha egyáltalán lehet, a néppárti frakcióban több mint harminc képviselő különböző formában ugyan, de professzionális keretek között foglalkozhat ezekkel a kérdésekkel.

A saját maradásukról még a végső döntése előtt egyeztettek a Fidesszel?

Az egyeztetés megtörtént. A Fidesz teljes megértéssel fogadta a KDNP elnökségének döntését, hiszen, ahogy említettem, a KDNP az EPP jogelődjének az egyik legelső közép-európai tagpártja volt. Ez kivételes helyzet sajátos lehetőségekkel. Emellett azt is hangsúlyozni kell, hogy a KDNP az Európai Néppártnak nincs felfüggesztve, továbbra is teljes jogú tagsággal bír.

Hogyan látja: az EPP-frakció alapszabály-módosítása – amely végül kiváltotta a Fidesz döntését – egyértelműen a magyar kormánypart felfüggesztésére irányult?

A szövegjavaslat először nem kimondva, de utána teljesen nyilvánvalóan a Fidesz felfüggesztésére irányult. Mindenki láthatta, hogy ez egy jogi elemeket tartalmazó politikai akció volt. Nagyon méltánytalanul alakult a helyzet.

Miért éppen most fogyott el a levegő a Fidesz körül? A néppárti frakció eddig nem vitte kenyértörésre a konfliktust, most igen.

Legrövidebben ezt úgy lehet összefoglalni, hogy a Fidesz által ajánlott politikai jövőképet az EPP-frakció többsége elutasította. Ebben benne van az utóbbi évek mindenféle konfliktusa.

Melyikük változott meg a pártcsalád alapvető értékeihez képest, melyikük nem áll már az eredeti, kereszténydemokrata alapokon: a Fidesz vagy az Európai Néppárt?

Az Európai Néppárt balrafordulása egyértelmű. A kérdés az, hogy a folyamat végleges vagy visszafordítható. Még szélesebb értelemben az a kérdés, hogy ki képes a kereszténydemokrata értékrend alapján hiteles, az európai polgárokat meggyőző választ adni. Ez ma már nyílt versenyhelyzet. Lássuk meg!

Az EPP frakciójának sajtófőnöke szerint az alapszabály-módosítás részben azért történt, hogy szinkronba hozzák a Fidesz pártbeli és frakcióbéli státuszát. A KDNP nincs felfüggesztve – vagyis önök nincsenek veszélyben sem a pártban, sem a frakcióban?

A mostani események ismeretében ez elvileg bárkivel bármikor megtörténhet. A KDNP azonban a pártban és a frakción belüli helyzetének stabilizálására és nem a vitákból adódó konfliktusok kiélezésére törekszik.

Ha a 2024-es EP-választáson ismét a Fidesszel közös listán indul a KDNP, nem lesz furcsa jogi-politikai helyzet, hogy önök az EPP frakciójába, a Fidesz képviselői pedig valamilyen másik frakcióba ülnek be?

Messze nem ez a legfurcsább a mai Európai Parlamentben. 2024-ről beszélni még korai; senki sem tudja, hogy addig mi fog történni. A mai helyzetben az biztos, hogy a KDNP marad az EPP-ben és a frakciójában. Ismétlem, ez a döntés vállalás, amely abban a reményben gyökerezik, hogy az európai kereszténydemokrácia nem a végét járja, hanem 21. századi megújulás előtt áll.